

ת"פ (רמלה) 69034-10-21 - מדינת ישראל נ' מוחמד דאוד

ת"פ (רמלה) 69034-10-21 - מדינת ישראל נ' מוחמד דאודשלומו רמלה

ת"פ (רמלה) 69034-10-21

מדינת ישראל

נגד

מוחמד דאוד

בית משפט השלום ברמלה

[28.01.2025]

כבוד השופט טל ענר

גזר דין

כתב האישום

1. הנאשם הורשע לפי הודאתו ביום 6.2.22 בעבירות פציעה והחזקת סכין. לפי האמור בכתב האישום המתוקן, ביום 21.10.2021 שהו הנאשם והמתלונן - עמיתים לעבודה - במקום עבודתם המשותף במרלוג צריפין. החל בין השניים ויכוח לאחר שהנאשם הניח את ידו על כתף המתלונן והמתלונן ביקש ממנו שלא ישים עליו ידיים.
 2. הנאשם אמר למתלונן: "אם אתה רוצה לריב, בוא תצא לחניה", השניים יצאו לחניה ודחפו זה את זה. הנאשם ניגש לרכבו וחזר כשבידו סכין קפיצית.
 3. הנאשם התקרב למתלונן ושלף את הסכין מכיסו, כשהמתלונן ניסה להדוף את ידו האוחזת בסכין. בנסיבות אלה, דקר הנאשם את המתלונן בירכו הימנית, בירכו השמאלית ובאגן משמאל ודם רב ניגר מפצעיו. מאבטח שנכח במקום הפריד בין הנאשם והמתלונן, סובב את ידו של הנאשם והפיל הסכין מידו.
 4. המשטרה הוזעקה, והנאשם נמלט מהמקום.
 5. למתלונן נגרמו כתוצאה ממעשי הנאשם שלושה חתכים והוא נלקח לטיפול בבית חולים, שם נסגרו החתכים בסיכות.
- מהלך הדיון, התסקירים והטיעונים לעונש

6. הוגש בעניינו של הנאשם תסקיר מיום 15.12.22: לפי התסקיר, הנאשם רווק יליד 1994. סיים 12 שנות לימוד והשתלב בשוק העבודה. לחובתו הרשעה קודמת משנת 2018 בגין עבירת סמים (נדון למאסר קצר של חודשיים וחצי). הנאשם קיבל אחריות לביצוע העבירה, לדבריו חש מאוים ולכן פעל באופן אימפולסיבי ואלים. ביטא תחושת חרטה, הכרה בנזק שגרם ורצון לבחון את התנהלותו. שירות המבחן התרשם שאישיות הנאשם אינה מגובשת, והוא בעל דימוי עצמי נמוך ומתקשה להציב לעצמו גבולות. מנגד צוין תפקודו הנורמטיבי בדרך כלל, בעיקר בתחום התעסוקתי, ונכונותו לטיפול. בסיכום הומלץ על הטלת עונש של עבודות שירות והעמדה במבחן תוך שילוב בקבוצה טיפולית.
7. ביום 8.1.23 התקיים דיון בו החליט בית המשפט על קבלת תסקיר משלים, "על מנת לעקוב אחר המשך מצבו של הנאשם ושילובו בהליך טיפולי". כמו כן התבקשה חוות דעת הממונה על עבודות שירות. התסקיר המשלים התקבל ביום 27.2.23. התסקיר מדווח על שילוב הנאשם ותחילת השתתפותו בקבוצת "הכנה לטיפול". שרות המבחן חזר על המלצתו.
8. ביום 16.4.23 נדחה הדיון פעם נוספת, לאחר שהמאשימה ציינה שהנאשם רק החל בטיפול וביקשה תסקיר משלים נוסף. בתסקיר, מיום 30.8.23, דווח שהנאשם סיים את קבוצת ההכנה לטיפול והופנה לקבוצה טיפולית אך טרם שולב בה בשל רשימת המתנה ארוכה. בנוסף עדכן שירות המבחן על תאונת דרכים שאירעה לאביו של הנאשם וכן על קשיים בהם נתקל הנאשם עצמו במישור התעסוקתי, מסיבות רפואיות.
9. בסוף שנת 2023 ובראשית 2024 נדחה הדיון פעמיים בשל מצב החירום, והתבקש תסקיר משלים נוסף שהוגש ב-11.2.24. לפי תסקיר זה הנאשם המשיך להתמודד עם פגיעה קשה של אביו בתאונת דרכים, שנזקק לסיוע וטיפול רציף. בנוסף חלה התדרדרות במצב הרפואי של הנאשם עצמו, שאובחן כסובל מדלקת חוליות כרונית, מטופל תרופתית בנוגדי דלקת, הוכר על ידי המל"ל כנכה ללא יכולת השתכרות, ומקבל קצבת נכות. במישור הטיפולי, למרות חודשי הדחיה הרבים לא שולב הנאשם בקבוצה הטיפולית אך הופנה לטיפול פרטני. הנאשם דיווח על מפגש עם משפחת המתלונן, שם הסביר את עצמו והתנצל בפני הנפגע. הנאשם שב והכיר בצורך בטיפול ורכישת כלי התמודדות. בסיכום, המלצת שירות המבחן נותרה בעינה.
10. ביום 18.2.24 התקיים דיון נוסף במעמד הצדדים. בית המשפט הורה על דחיה נוספת של הטיעונים לעונש, ועל קבלת חוות דעת עדכנית של הממונה על עבודות השירות וכן על הגשת תסקיר משלים נוסף. תסקיר נוסף הוגש ביום 7.5.24 ודווח בו שהנאשם עדיין לא שולב בטיפול הקבוצתי ו/או בטיפול הפרטני - בשל עומס. שירות המבחן דבק בהמלצתו.
11. בדיון שהתקיים ביום 8.5.24 ציין בית המשפט את התסקירים הרבים שהוגשו ואת הדחיות הממושכות, אך הורה על דחייה נוספת ועל הגשת תסקיר נוסף בשל המוטיבציה שהראה הנאשם ונכונותו לטיפול.

12. התסקיר האחרון הוגש ביום 30.9.24. בתסקיר דווח כי הנאשם שולב בקבוצה טיפולית החל מיום 28.5.24, והשתתף בכל מפגשי הקבוצה. השתתפותו הייתה פעילה, הוא לקח חלק משמעותי בשיח הקבוצתי ולהתרשמות המנחים הפיק תועלת מן הטיפול. הנאשם סיפר לקצינת המבחן על התועלת שהפיק מן הטיפול. הנאשם שב וקיבל אחריות על ביצוע העבירה וכיום הוא מודע לכך שפעל באופן שגוי ושקיימות דרכים מותאמות לפעול במצבי קונפליקט. שרות המבחן העריך כי הסיכון מהנאשם בינוני-נמוך וחזר פעם נוספת על המלצותיו לענישה שתכלול עבודות שירות וצו מבחן.
13. בטיעונה לעונש עמדה המאשימה על חומרת מעשיו של הנאשם, על הנזק הממשי שנגרם למתלונן. הודגש כי מדובר באלימות קשה ובנאשם שהצטייד בסכין עובר לביצוע העבירה, קרי קיים פן של תכנון ויישוב הדעת במעשים. בהתבסס על פסיקה עתרה המאשימה לקבוע מתחם ענישה של 18 עד 36 חודשי מאסר ולהטיל עונש מאסר ברף התחתון של המתחם. המאשימה סבורה כי התסקירים שהוגשו אינם מצביעים על שינוי מהותי המאפשר סטייה ממתחם הענישה מטעמי שיקום, והטלת עונש לריצוי בעבודות שירות כפי שהמליץ שירות המבחן.
14. ב"כ הנאשם ציינה את הודאת הנאשם, נסיבותיו האישיות וכברת הדרך הטיפולית, וביקשה להטיל על הנאשם עונש לריצוי בעבודות שירות תוך אימוץ מלא של המלצות שירות המבחן.
15. הנאשם הביע חרטה על מעשיו, ואמר שאחרי הטיפול שעבר למד לשלוט בעצמו "ועכשיו אני יותר מחושב". לדבריו אירוע אלים מעין זה לא יחזור על עצמו.
- דיון והכרעה
16. מתחם העונש ייקבע לפי עקרון ההלימה, בהתאם לנסיבות הקשורות בביצוע העבירה ותוך מתן משקל לערכים החברתיים שנפגעו, למידת הפגיעה בהם ולמדיניות הענישה הנהוגה.
17. הנאשם פגע במעשיו בשלמות גופו, בטחונו האישי ושלוות נפשו של המתלונן. בית המשפט העליון חזר ועמד על חומרתן של עבירות האלימות. כך למשל בע"פ 3863/09 מדינת ישראל נ' חסן (10.11.2009), נפסק כי: "יש לשוב ולהדגיש כי זכותו של כל אדם לחיים ולשלמות הגוף היא זכות יסוד מקודשת ואין להתיר לאיש לפגוע בזכות זו. יש להילחם באלימות שפשטה בחברה הישראלית על כל צורותיה וגווניה, אם בתוך המשפחה ואם מחוצה לה, אם בקרב בני נוער ואם בקרב מבוגרים. זהו נגע רע שיש לבערו מן היסוד".
18. וכך למשל בע"פ 259/97 בשתאווי נ' מדינת ישראל (28.4.1998): "נוהגם של מקצת אנשים ליישב חילוקי דעות ביניהם במוטות ברזל, בקרשים ובסכינים, נוהג מגונה הוא, ראוי הוא לתגובה קשה של בתי-המשפט, תת-תרבות הסכין, כפי שאמרנו לא אחת, דינה כי תעקר, והעושים יענשו בכל חומרת הדין. יצא הקול מבית המשפט וידעו הכל כי הנועץ סכין בגופו של הזולת ייסגר בבית-האסורים לתקופות שנים".

19. בענייננו, חומרת הפגיעה בערכים המוגנים משמעותית. על רקע אינטראקציה סתמית בין עמיתים לעבודה, הנאשם התלהט, והסלים אירוע שהחל בוויכוח מילולי ובדחיפות הדדיות. הנאשם ניגש לרכבו, הצטייד בסכין, ואז שלף את הסכין מכיסו, דקר את המתלונן, וגרם לו לחבלות ממשיות בשלושה מקומות שונים. בנקודה זו אציין כי בכתב האישום המקורי, בסעיף 6, נטען שהנאשם דקר את המתלונן "3 פעמים". מילים אלה הושמטו מכתב האישום המתוקן, אך אין להשמטה זו משמעות רבה הואיל והנאשם הודה בכך שדקר את המתלונן "בירכו הימנית, בירכו השמאלית, ובאגן משמאל" וגרם לו לשלושה חתכים, ופשיטא שהדבר לא נעשה באבחת דקירה אחת.
20. זאת ועוד, הנאשם חדל ממעשיו רק לאחר שאדם שלישי הפסיק פיזית את התקיפה האלימה.
21. עבירת החזקת הסכין משנית לכאורה לעבירת האלימות החמורה, אך מוצדק בהחלט היה לייחס גם אותה לנאשם, שכן הסכין הוחזקה שלא כדין ברכבו של הנאשם, ואלמלא היתה זמינה שם עבורו, העבירה העיקרית כלל לא היתה מתרחשת. הנה לפנינו המחשה לקלישאה משפטית שגורה בתיקי החזקת סכין, לפיה
22. סיכמו של דבר, מדובר בפגיעה משמעותית בערכים המוגנים, בהצטיידות יזומה בסכין המעידה על כוונה מוקדמת או לפחות מודעות לאפשרות להסלמה חריפה של האירוע, במעשי אלימות מתמשכים שגרמו למספר חבלות, כשהנאשם יכול היה לחדול ממעשיו בכל שלב.
23. מדיניות הענישה הנוהגת בעבירות של פגיעה בסכין, כאשר התקיפה גרמה למספר פצעים/חתכים כוללת עונשי מאסר לריצוי בפועל גם ברף התחתון של מתחם הענישה. לצורך עיצוב המתחם נעזרתי בפסקי הדין הבאים:
- א. רע"פ 5377/23 דכוור נ' מדינת ישראל (19.7.2023): הנאשם דקר את המתלונן באמצעות בקבוק זכוכית שבור במקומות שונים בגופו. נקבע מתחם של 12-36 חודשי מאסר.
- ב. רע"פ 3408/23 בוזגלו נ' מדינת ישראל (11.5.2023): הנאשם דקר את המתלונן ברגליו 4 פעמים. נקבע מתחם של 2-4 שנות מאסר אך יצוין שהנאשם הורשע לצד עבירת האלימות גם בהחזקת כמות של כחצי ק"ג קנביס.
- ג. רע"פ 5216/20 עלקם נ' מדינת ישראל (6.8.2020): הנאשם דקר 2 מתלוננים במהלך תגרה, בבית השחי ובירך וגרם לחתכים שטחיים (פציעות קלות יותר מאשר בענייננו). נקבע מתחם ענישה של 10-20 חודשי מאסר בפועל.

24. לאור האמור עד כה, מצאתי לקבוע כי מתחם העונש ההולם את מעשי הנאשם נע בין 12 ל-24 חודשי מאסר בפועל, לצד רכיבי ענישה נלווים.
25. השאלה הבאה בה יש להכריע היא האם יש לסטות ממתחם העונש ההולם מטעמי שיקום, כפי שעותרת ההגנה וכפי שמאפשר לעשות סעיף 40 לחוק העונשין, במקרים בהם הנאשם השתקם, או יש סיכוי של ממש שישתקם.
26. כפי שנפסק לא אחת, חריגה ממתחם העונש ההולם משיקולי שיקום תיעשה רק כאשר ניכרים בפועל שיקום או סיכויי שיקום מובהקים (ר' למשל ע"פ 671/22 אבו תנהא נ' מדינת ישראל, 20.10.2022; ע"פ 7172/21 דאהר נ' מדינת ישראל, 31.1.2023).
27. במקרה שבפניי הנאשם השתתף במסגרת שירות המבחן בקבוצת הכנה לטיפול, ולאחר מכן בקבוצה טיפולית, ונראה כי נתרם מהטיפול שהוצע לו וסיים אותו בהצלחה. חרף כך, גם לאחר עיבוד האירוע לאורך זמן ממושך ומספר תסקירים (בנקודה זו אעיר שההליך נמשך תקופה ארוכה, החורגת מן הסביר, בעיקר בשל המתנה ממושכת לשילוב הנאשם בקבוצות הטיפוליות בשל עומס בשירות המבחן), הנאשם ציין כי פעל בהגנה עצמית ולא הייתה לו כוונה לפגוע במתלונן. אמירות אלה, הממעטות מחומרת האירוע ומאחריות הנאשם לתוצאותיו, לצד ההערכה המקצועית שמסוכנות הנאשם בינונית-נמוכה, מצביעות על כך שהדרך הטיפולית לא הושלמה, וגם אם הנאשם "עשה את המוטל עליו" והשתתף בטיפול שהוצע לו, עדיין אין מדובר בשיקולי שיקום שיכולים להטות את הכף עד כדי הימנעות מכליאת הנאשם.
28. בע"פ 6637/17 קרנדל נ' מדינת ישראל (18.4.2018) נפסק כי אחת האינדיקציות לקיומם של תנאי סעיף 40 לחוק העונשין, היא שינוי פנימי עמוק בהתייחסות הרגשית של הנאשם לאירוע העבירה. כאמור, מעיון בתסקיר האחרון לא שוכנעתי שהנאשם עבר שינוי פנימי בעוצמות המצדיקות סטייה ממתחם הענישה, כשעל כף המאזניים האחרת נמצא אירוע אלימות חמור, ותוצאה קשה לקורבן.
29. עם זאת, יינתן משקל לכברת הדרך השיקומית ולהישגי הנאשם עד כה בגזירת הדין בתוך מתחם הענישה. האלמנטים החיוביים בתסקירים יילקחו לחשבון לקולא, לצד הודאת הנאשם, העובדה שלא נכשל בעבירות נוספות בזמן הרב שחלף מאז האירוע, הבעת החרטה בפני בית המשפט ובפני המתלונן ונסיבותיו האישיות המורכבות של הנאשם, ובפרט ההחמרה במצב בריאותו ותאונת הדרכים שעבר אביו, והתקופה בה היה נתון בתנאים מגבילים. כל אלה מובילים למסקנה שיש לגזור את העונש ברף התחתון של מתחם הענישה שקבעתי, למרות שמדובר בנאשם שיש לחובתו הרשעה קודמת.
30. לפיכך החלטתי לגזור על הנאשם את העונשים הבאים:
- א. 12 חודשי מאסר בפועל בניכוי ימי מעצרו לפי רישומי שב"ס.
- הנאשם יתייצב לריצוי מאסרו בכלא הדרים ביום 25.2.25 בשעה 10:00, או במקום אחר עליו יורה שב"ס אם יפנה הנאשם להליך מיון מוקדם למאסר.
- ב. 8 חודשי מאסר על תנאי, לבל יעבור במשך שלוש שנים מיום שחרורו עבירת אלימות מסוג פשע.
- ג. 4 חודשי מאסר על תנאי, לבל יעבור במשך שלוש שנים מיום שחרורו עבירת אלימות מסוג עוון או עבירת החזקת סכין שלא כדין.
- ד. פיצוי למתלונן בסך 5,000 ₪, ישולם תוך 60 יום.
- צו כללי למוצגים.
- זכות ערעור לבית המשפט המחוזי תוך 45 ימים.
- ניתן היום, כ"ח טבת תשפ"ה, 28 ינואר 2025, במעמד הצדדים.